

C.U.SHAH UNIVERSITY

Winter Examination-2018

Subject Name : Educational Studies

Subject Code : MED01EDS1

Branch: M.Ed.

Semester : 1

Date : 14/12/2018

Time : 2:30 To 5:30

Marks : 70

Instructions:

- (1) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
- (3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
- (4) Assume suitable data if needed.

પ્રશ્ન : ૧(અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનોઆશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)

(૧) કેળવણીના સાંસ્કૃતિક અને આર્થિક આધારોની ચર્ચા કરો.

(૨)કેળવણીનો અર્થ, સ્વરૂપ આપી કેળવણીની ભારતીય સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન : ૧(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોનાઆશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૬)

(૧) કેળવણીના તાલિવક વિચારોની ચર્ચા કરો.

(૨)પાશ્ચાત્ય તલિવચિંતકોના મતે કેળવણીની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.

(૩)કેળવણીના હેતુઓ વર્ણવો.

પ્રશ્ન : ૨(અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનોઆશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)

(૧) રાષ્ટ્રીય ઐક્યને જોડનારા અને તોડનારા પરીબળોની ચર્ચા કરો.

(૨)આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ વર્તમાન સમયમાં અતિ આવશ્યક છે-સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન : ૨(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોનાઆશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૬)

(૧) ટૂંકનોંધ લખો. : સામ્યવાદ

(૨)રાષ્ટ્રીય ઐક્યને વિકસાવવામાં શાળાની ભૂમિકા જણાવો.

(૩) માનવીય નૈતિકતાની શિક્ષણમાં શી આવશ્યકતા છે ?

પ્રશ્ન : ૩(અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનોઆશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)

(૧) લોકતંત્ર એટલે શું ? ઉદારીકરણ અને લોકતંત્રની શિક્ષણ પર શી અસર થાય છે ? વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

(૨)વૈશ્વિકીકરણનો અર્થ આપી વૈશ્વિકીકરણ અને શિક્ષણના સંબંધ વિસ્તારથી સમજાવો.

પ્રશ્ન : ૩(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૬)

(૧) આધુનિક ભારતીય સમાજમાં નિરીક્ષતા અવરોધક પરીબળ છે.- ચર્ચા કરો.

(૨) બહુભાષિતા અને બહુસાંસ્કૃતિક સંકલ્પના આપો.

(૩) સ્થાનીકરણનું મહત્ત્વ વર્ણવો.

પ્રશ્ન : ૪(અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)

(૧) શાંતિ માટેની કેળવણીનો અર્થ આપી શાંતિ માટેની કેળવણીની સાંપ્રત સમયમાં શી આવશ્યકતા છે ?
- સમજાવો.

(૨) RTE એટલે શું ? વર્ષ ૨૦૦૯ માં અમલમાં આવેલી આ નીતિની પ્રાથમિક ભૂમિકા સાથે મહત્ત્વ વર્ણવો.

પ્રશ્ન : ૪(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. (૦૬)

(૧) શૈક્ષણિક કાર્યક્રમના હેતુઓ લખો.

(૨) સર્વ શિક્ષા અભિયાનનું મહત્ત્વ વર્ણવો.

(૩) સામાજિક વિકાસમાં લિંગ આધારીત શિક્ષણમાં શાળાની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન : ૫ નીચે આપેલ તમામ પ્રશ્નોના એક શબ્દ કે એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (૧૪)

(૧) બહુભાષિત સમાજ એટલે શું ?

(૨) RMSA નું પૂરું નામ લખો.

(૩) રાષ્ટ્રીય એક્યનો અર્થ આપો.

(૪) RTE અંતર્ગત કઈ વયના બાળકોને લક્ષમાં લેવામાં આવે છે ?

(૫) કેળવણીની વ્યાખ્યા આપો.

(૬) આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ એટલે શું ?

(૭) સાક્ષર ભારત મિશન કોના અંતર્ગત કાર્ય કરે છે ?

(૮) રાષ્ટ્રીય તહેવારોની યાદી આપો.

(૯) નિષ્કરણનો અર્થ આપો.

(૧૦) SSA શું છે ?

(૧૧) રાષ્ટ્રીય માધ્યામિક શિક્ષા અભિયાન કયા વડાપ્રધાના કાર્યકાળમાં અમલમાં આવી ?

(૧૨) નૈતિકતા એટલે શું ?

(૧૩) સ્થાનીકરણનો અર્થ આપો.

(૧૪) Education શબ્દ કેવી રીતે બન્યો છે ?

